

โครงการธรรมยาตรา ลุ่มน้ำลำปะทาว ครั้งที่ ๙ วันที่ ๑ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

จัดทำโดย

คณะทำงานโครงการธรรมยาตรา ลุ่มน้ำปะทาว จังหวัดชัยภูมิ

ครั้งที่ ๙ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๑)

โครงการธรรมยาตรา

ลุ่มน้ำลำปะทาว ครั้งที่ 9

วันที่ 1 – 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

ความเป็นมา

สายน้ำลำปะทาวนี้มีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาภูแลนคา หากย้อนเวลากลับไปประมาณ 50 ปีก่อน ผืนป่าบนเทือกเขาภูแลนคา จ. ชัยภูมิ ในอดีตเป็นผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์ ด้วยความหลากหลายทางพันธุกรรมทั้งพืชและสัตว์ชั้น ไม้มะค่า ไม้ชิงชัน ไม้พยุงไม้ตะเคียนหินกระชูด กระทิงหมูป่า ลิง เสือโคร่ง ช้างป่า นกชนิดต่าง ๆ กว่า 300 ชนิด สายน้ำ ลำปะทาวยังเป็นต้นกำเนิดน้ำตกตาดโตนอันลือชื่อ ตลอดจน น้ำประปาที่ใช้ในตัวจังหวัดชัยภูมินั้นก็ได้มาจากน้ำลำปะทาวเช่นกัน ป่าต้นน้ำลำปะทาวที่เป็นส่วนหนึ่งของนิเวศน์นี้ เป็นแหล่งอาหารของชุมชน เช่น เห็ด หน่อไม้ พืชผักพื้นบ้าน สมุนไพรชนิดต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่ยังคงสภาพพื้นที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ยิ่ง

ในปัจจุบัน สภาพบนเทือกเขาภูแลนคาและพื้นที่ลุ่มน้ำลำปะทาวได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมา ความอุดมสมบูรณ์อย่างที่เคยมีในอดีตเป็นเพียงคำกล่าวขาน ทรัพยากรธรรมชาติ ถูกทำลาย หลงเหลืออยู่เพียงน้อยนิด หากไม่รีบช่วยกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ลำปะทาวในอนาคตจะมีสภาพเป็นอย่างไร จึงทำให้เกิดมีโครงการธรรมยาตราขึ้น

หลักการและเหตุผล

ธรรมยาตรา เพื่อฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติลุ่มน้ำลำปะทาว เริ่มตั้งแต่ปี 2543 จากดำริของหลวงพ่อดำเขียน สุวรรณ โพระผู้ใช้ชีวิตอย่างสอดคล้องกับธรรมชาติ บนเทือกเขาภูแลนคากว่า 40 ปี ท่านดำริว่า “แผ่นดินร้องไห้ แม่น้ำล้นป้วย อากาศเป็นพิษ เราขอเป็นตัวแทนของต้นไม้ สายน้ำ สัตว์ป่า และธรรมชาติ” พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล พระนักปราชญ์ ผู้เป็นเจ้าของวัดป่าสุคะโต เป็นผู้อำนวยการให้ขบวนการธรรมยาตราได้ดำเนินงาน ในรูปแบบของการออกเดินจาริก ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ พื้นที่ลุ่มน้ำลำปะทาว จังหวัดชัยภูมิ เป็นช่วงเวลา 8 วัน 7 คืน โดยการร่วมกลุ่มของพระสงฆ์ ผู้ปฏิบัติธรรม ชาวบ้าน เยาวชน เด็กนักเรียน และกลุ่มคนที่สนใจ ก่อให้เกิดกิจกรรมดี ๆ เพื่อเป็นพลังแห่งการร่วมมือและสร้างสรรค์สิ่งดีงามในเกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้นในปี 2551 จึงยังคงมีการจัดทำโครงการ ธรรมยาตราเพื่อฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ ลุ่มน้ำลำปะทาว (ครั้งที่ 9) ภายใต้คำขวัญของปีนี้ว่า “สิ่งแวดล้อมดีได้ด้วยตัวเรา” เพื่อให้เกิด แรงกระตุ้นให้ผู้คนได้ตระหนักถึงศักยภาพของตนที่จะทำให้สิ่งแวดล้อมดี โดยเริ่มต้นได้ง่าย หลายรูปแบบ จากตัวเราเอง สิ่งเหล่านี้จะนำไป สู่นโยบาย ในการตื่นตัวสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมอย่างเปิดกว้างได้หลายวิถี ในชุมชน

ท้องถิ่น ชุมชนเมือง ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้สึกนึกคิด จิตใจของผู้คนร่วมกันสร้างสรรค์สังคมที่ ดีงาม ให้เกิดขึ้นได้จริง

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อนำธรรมะมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เชื่อมการปฏิบัติธรรมผสมผสานเข้ากับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ
- 2) เพื่อเปิดโอกาสสร้างสรรค์กิจกรรมที่ดีที่จะเกิดในสังคม จากการสร้างสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นได้ด้วยตัวเรา
- 3) เพื่อรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ สังคม และวิถีชีวิตของชุมชนลุ่มน้ำลำปะทาว
- 4) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ วิถีชีวิตวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นลุ่มน้ำลำปะทาว อันจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป
- 5) เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการหาแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของพื้นที่ลุ่มน้ำลำปะทาว และการใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิต่อไปในอนาคต

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย

ชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำลำปะทาว

กลุ่มเป้าหมาย

คนในจังหวัดชัยภูมิทุกๆ คน และผู้ที่สนใจจากภายนอก

ระยะเวลา

วันที่ 1- 9 พฤศจิกายน 2551

เส้นทางและกำหนดการ

ระยะทางจากวัดป่ามหาวัน (ภูหลวง) บ้านตาตรินทอง ต.ธาตุทอง อ.ภูเขียว ถึง ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ อ.เมือง จ.ชัยภูมิ ระยะทางโดยประมาณ 79 กิโลเมตร

วันที่	จุดออกเดิน / ล้นเข้า	ถึงจุดพล	ระยะ ทาง	จุดพักค้างคืน /	ระยะ ทาง	รวม
1 พย.51	รวมพลคนเดินเท้าวัดป่า มหาวัน(ภูหลง)-ศาลา กลางหมู่บ้านตาตรินทอง	วัดบ้านท่าเว่นอก	6 กม.	วัดบ้านกุดโง้ง	6 กม.	12 กม.
2 พย.51	จากวัดบ้านกุดโง้ง	วัดบ้านไทรทอง	4 กม.	วัดบ้านลาดผักหนาม	5	9 กม.
3 พย.51	จากวัดบ้านลาดผักหนาม	วัดบ้านซับสนีทอง	5 กม.	วัดบ้านหัวเขื่อน	5 กม.	10 กม.
4 พย.51	จากวัดบ้านหัวเขื่อน	วัดบ้านท่าหินโงม	5 กม.	วัดบ้านใหม่บัวงาม	4 กม.	9 กม.
5 พย.51	จากวัดบ้านใหม่บัวงาม	วัดบ้านห้วยหมาก แดง	3 กม.	วัดบ้านหินหนีบ	8 กม.	11.กม.
6 พย.51	จากวัดบ้านหินหนีบ	วัดบ้านตาตโดน	7 กม.	วัดบ้านนาไก่อ้ซ่า	8 กม.	15 กม.
7 พย.51	จากวัดบ้านนาไก่อ้ซ่า	วัดบ้านซ้อระกา	6 กม.	วัดชัยภูมิวนาราม	7 กม.	13 กม.
8 พย.51	วัดชัยภูมิวนาราม	ศาลากลางจังหวัด	5 กม.			5 กม.
รวมเวลา	9 วัน 8 คืน	รวมระยะทาง	41กม.		43 กม.	84 กม

แผนงบประมาณการค่าใช้จ่าย

ส่วนการเดินทางธรรมยาตรา ค่าใช้จ่ายจากการบริจาค

ส่วนกิจกรรม “สิ่งแวดล้อมดีได้ด้วยตัวเรา” ค่าใช้จ่ายจากองค์กรร่วมจัด

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

1. ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ปฏิบัติธรรม สามารถนำธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ พัฒนาจิตใจ ให้เกิดความรัก ความเอื้ออาทรต่อสรรพชีวิตรอบตัว และได้ใช้ชีวิตที่เรียบง่ายร่วมกัน
2. ชุมชนในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำลำปะทาวและบนเทือกเขาภูแล่นคา จ.ชัยภูมิ ได้รับรู้ข้อมูลสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของลุ่มน้ำลำปะทาว พร้อมทั้งตระหนักและรับรู้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ ชุมชนและตัวเองมากขึ้น
3. ชาวบ้าน เด็กๆ และชุมชน สามารถคิดวิเคราะห์ทิศทางในการดำเนินชีวิต ที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติ เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

4. กิจกรรมในหลายรูปแบบที่จัดมีขึ้น ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น
5. ได้ตระหนักถึงศักยภาพของตนที่จะทำให้อะไรสิ่งแวดล้อมดีได้ด้วยตัวเรา พร้อมทั้งได้ทำกิจกรรมที่ดี โดยเริ่มต้นจากตัวเราเอง เพื่อการมอบสิ่งที่ดีให้กับคน สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
6. ได้เกิดการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการหาแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของพื้นที่ลุ่มน้ำลำปะทาว และการใช้ประโยชน์จากแหล่ง ทรัพยากรทางธรรมชาติ ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิต่อไปในอนาคต

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.การวางแผนและเตรียมการ

- การประชุมและวางแผนงานร่วมกับคณะทำงาน
- ประชุมชาวบ้านหมู่บ้านในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อชี้แจงโครงการ และวางรูปแบบของกิจกรรม

2.การประชาสัมพันธ์

- จัดทำแผ่นพับ
- การเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต-สื่อวิทยุชุมชน
- ส่งหนังสือ เอกสาร-จดหมาย
- จัดทำป้ายคัดเอาต์โครงการ

3.จัดทำสื่อข้อมูล

- จัดทำสื่อนิทรรศการ เพื่อนำเสนอข้อมูล
- จัดผลิตสื่อ VCD

4.การดำเนินงาน

- ขบวนธรรมยาตราเดินเท้าถวญรงค์ ครั้งที่ 9 ในระหว่าง 1-8 พฤศจิกายน 2551
- กิจกรรม “สิ่งแวดล้อมดีได้ด้วยตัวเรา” 7-9 พฤศจิกายน 2551

5.สรุปผลและการรายงานผลกิจกรรม

- การสัมภาษณ์ และการจัดทำแบบสอบถาม
- จัดประชุมสรุปและประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับคณะผู้ดำเนินงานโครงการ
- การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ให้กับผู้ร่วมสนับสนุนกิจกรรม

รายละเอียดการดำเนินงาน

1. การเดินขบวนธรรมยาตรา

รูปแบบกิจกรรมต่อชาวบ้าน (ภายนอก) และคณะธรรมยาตรา (ภายใน)

- การเดินรณรงค์เพื่อชีวิตและธรรมชาติลุ่มน้ำลำปะทาว
- การทำบุญตักบาตร-รับฟังธรรมเทศนาและร่วมกันทำวัตรสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม ฝึกสติ
- การนำเสนอสื่อ วีดีทัศน์ “การพึ่งตนเองกับธรรมชาติ / วิถีพอเพียง”
- การจัดนิทรรศการ นำเสนอข้อมูลและสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- การจัดเวทีชาวบ้านแลกเปลี่ยนแนวทางใช้วิถีชีวิตอย่างพอเพียง
- การออกหน่วยอาสาเคลื่อนเพื่อตรวจสอบสารเคมีสะสมในเลือด ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- การออกหน่วยอาสาเคลื่อนที่ตรวจสุขภาพกายและตา ของโรงพยาบาลชัยภูมิ
- กิจกรรมสำรวจคุณภาพน้ำทางชีวภาพ โดยการประเมินจากสัตว์เล็กน้ำจืด
- กิจกรรมทำปุ๋ย , น้ำหมักชีวภาพ

2. กิจกรรม “สิ่งแวดล้อมดีได้ด้วยตัวเรา”

วันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2551 ณ บริเวณลานด้านหน้าศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบกิจกรรม/เนื้อหา

- **งานออกร้าน** จำหน่ายสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- **สาธิต** เพื่อการสาธิตกิจกรรมที่ดีของหน่วยงานองค์กรร่วมจัด เช่นสอนวาดแผนไทย ผ้าอ้อมสีเขียว ธรรมชาติ สาธิตการทำอาหารพื้นบ้านดั้งเดิม
- **บริการประชาชน** เช่นบริการตรวจโรค, ตา แผนปัจจุบัน ตรวจจักษุสุขภาพแบบพื้นบ้าน นวดแผนไทย บริการปรึกษาปัญหากฎหมาย
- **งานนิทรรศการ** เพื่อนำมาเป็นตัวอย่างสิ่งดีๆ ที่มี อยู่ ชวนให้คิด ให้ทำเพื่อสิ่งแวดล้อม ดีขึ้นได้ด้วยตัวเรา เช่นความเรียง คำขวัญ นิทานพื้นบ้าน ศิลปะเพื่อสิ่งแวดล้อม งานวิจัยท้องถิ่น
- **งานเวที** เพื่อเป็นสื่อกลางของสาระบันเชิงที่สร้างสรรค์ ในรูปของกา ปรากฏการณ์ การแสดงดนตรีเพื่อสิ่งแวดล้อม หนังสือสารคดี สื่อคุณธรรม การแสดงละคร และเวที เสวนาแลกเปลี่ยน เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งดีงามขึ้นต่อสังคม
- การร่วมทำบุญตักบาตร
- การเข้าร่วมต้อนรับขบวนธรรมยาตราและร่วมเดินรณรงค์ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ

ที่ปรึกษาโครงการ ฯ

- ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ
- ดร.สรณวัชญ์ กาญจนะวณิชย์ มุลนิธิโลกสีเขียว
- ดร.นฤมล แสงประดับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประธานโครงการ ฯ

หลวงพ่อกำเจียน สุวณฺโณ เจ้าอาวาสวัดภูเขาทอง บ้านท่ามะไฟหวาน อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ

ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน

พระไพศาล วิสาโล เจ้าอาวาสวัดป่าสุคะโต ต.ท่ามะไฟหวาน อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ

คณะกรรมการ

- พระสุทธิศาสตร์ ปณฺญาปทีโป วัดป่าสุคะโต
- พระสันติพงษ์ เขมปญฺโญ วัดป่าสุคะโต
- พระครุชิต อภิณฺจโน วัดป่าสันติธรรม บ.หินหนีบ ต.ท่าหินโงม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
- แม่ชีนันทนา พรหมมลมาศ วัดป่ามหาวัน บ.ตาครินทอง ต.ธาตุทอง อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ
- นพ.ประสาธต์ เรืองสุขอุดม มูลนิธิพิทักษ์ดวงตา (โรงพยาบาลชัยภูมิ)
- นพ.สัจจะ ตติยานุพันธ์วงศ์ โรงพยาบาลชัยภูมิ
- คุณภัทรสุดา จันทร์คำ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชัยภูมิ
- นายสุรพงษ์ สวัสดิ์ผล สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิ
- นายสุนทร ปัญญาพงษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- นายกีฬ หนุยศ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- อาจารย์วรวิทย์ ตันภิบาล ศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ (โรงเรียนสตรีชัยภูมิ)
- นายสนิท แม้นมณี เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลแก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ
- นายผลงค์ศักดิ์ แสงเพชร เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
- นายชนารักษ์ พันธุ์ประสิทธิ์ ชมรมธารน้ำใส จ.ชัยภูมิ
- นางสาวปาริชาติ นามรัตน์ ชมรมธารน้ำใส จ.ชัยภูมิ
- อ.สุภา มนูญศักดิ์ เครือข่ายเยาวชนรักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดขอนแก่น
- นายสมภพ บุตราช ผู้ประสานงานโครงการ โลกร้อนธรรมเย็น กลุ่มจิตกรไทย
- นายสมเจตน์ ไชยลาภ ชุมชนหินผาฟ้า น้ำ อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ
- นายวิชัย นาพัว ชมรมเด็กรักนกก ต.ท่ามะไฟหวาน อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ
- นางสาวศรินวน ชัยนคร ชมรมเด็กรักนกก ต.ท่ามะไฟหวาน อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ
- คุณฉัตรชัย โรจน์เรืองไร ชุมชนวิถีไท บ้านท่ามะไฟหวาน อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ
- น.ส.วิภาพรรณ นาคแพน ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา(อิสระ)
- นางชนิกา นราพงษ์ เครือข่ายขบวนการตาข่ายประรด จ.ชัยภูมิ โรงเรียนชีดองใต้
- คุณจุลทัศน์ อุปัทมาย์ นักวิจัยอิสระ สำนักงานงานสนับสนุนกองทุนวิจัย (สกว.)

ที่อยู่ติดต่อ / ศูนย์ประสานงานโครงการ

วัดป่าสุคะโต หมู่ 8 ต.ท่ามะไฟหวาน อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ 36150 โทร.087-3735124

ชมรมเด็กรักนก เลขที่ 8 หมู่ 11 ต.ท่ามะไฟหวาน อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ 36150 โทร. 044-132579

Email : youngbirdsclub@hotmail.com

Email : CSANEY@yahoo.com

องค์กรร่วมจัด

- วัดป่าสุคะโต ,วัดป่ามหาวัน
- ชุมชนวิถีไท
- ชุมชนหินผาฟ้าน้ำ
- ชมรมเด็กรักนก
- ชมรมธารน้ำใส จังหวัดชัยภูมิ
- ศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ (โรงเรียนสตรีชัยภูมิ)
- มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- วิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีชัยภูมิ
- โรงพยาบาลชัยภูมิ
- โรงพยาบาลอำเภอแก้งคร้อ
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชัยภูมิ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เขต 1
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ
- สำนักงานกรมพัฒนาที่ดินจังหวัดชัยภูมิ
- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10 ขอนแก่น
- สำนักงานเทศบาลเมืองชัยภูมิ
- สำนักงานเทศบาลตำบลแก้งคร้อ
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ / องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่(ต.ธาตุทอง ต.ท่ามะไฟหวาน ต.ซับสีทอง ต.เก่า่าดี ต.ท่าหินโงมและต.นาฝาย)
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- โรงเรียนรุ่งอรุณ/ มูลนิธิสถานแสงอรุณ
- ร้านเลมอนฟาร์ม
- มูลนิธิโลกสีเขียว /มูลนิธิโกมลคีมทอง
- เครือข่ายพุทธิกา /เครือข่ายจิตอาสา /มูลนิธิสุภาพไทย